

Zadnje dni po svetu

Lahko bi rekli, da na svetovni politični pozornici kljub konferenci devetih zunanjih ministrov in kljub zasedanju Generalne skupščine Organizacije združenih narodov v zadnjih dneh ni posebnih novic. To nam potrjuje predvsem dejstvo, da so vse važnejše točke na dnevnih redih obeh konferenc stara vprašanja, ki jih diplomati skušajo reševati že nekaj let, pa v svojem prizadevanju največkrat le stopicajo na mestu.

DO KONFERENCE V LONDONU je prišlo na pobudo Velike Britanije potem, ko je doživela svoj konec še nerojena Evropska obrambna skupnost. Ideja EOS ni predstavljala za Francijo dovolj ugodnega načina, po katerem bi rešili vprašanje nemškega sodelovanja v obrambi Zahoda, kakor tudi ne vprašanje nemške oborožitve. Zato je francoski parlament EOS zavrnil, vprašanje obrambe Zahoda pa je ostalo odprto vprašanje. Za sprejetje EOS so se najbolj potegovali Američani in nje propad je pomenil ponovno iniciativo Angležev v vprašanju organiziranja evropske obrambe.

Kaj bodo dosegli ministri na konferenci v Londonu, trenutno lahko glede na njihove taise seje samo domnevamo, vsekakor pa je za potek razgovorov značilen optimizem nekaterih ministrov, kakor lahko slišimo po njihovih izjavah.

V GENERALNI SKUPŠČINI pa je v teku začetna splošna razprava, v kateri delegati — kakor ob vsakem zasedanju — govore o politiki svojih vlad in o stališčih, ki jih imajo do raznih točk dnevnega reda. Teh je tokrat 67, zato bo zasedanje verjetno trajalo precej časa.

TRŽAŠKO VPRAŠANJE PRED REŠITVJO?

Medtem ko torej v širnem svetu ni odločilnejših dogodkov, se v naši neposredni bližini in v za nas važnem vprašanju baje — tako povode številne in iz raznih virov izvirajoče vesti — pripravlja rešitev tržškega vprašanja in da je ta celo že zelo blizu. Posebno je v teh napovedih aktiven tržški tisk, ki napoveduje objavo sporazuma ZDA, Velike Britanije, Jugoslavije in Italije še pred letošnjim 8. oktobrom. V prihodnjih dneh bomo videli, ali so bile te napovedi točne.

Stanovanjski problemi na ptujskih zbora volivcev

V ponedeljek in torek, 25. in 26. oktobra t. l., sta bila za ptujske volivce zbora volivcev v Titovem domu in v dvorani Socialistične zveze na Zadrženem trgu (Breg), ki sta pokazala, da se je v času poletnih mesecev, ko ni bilo zborov in raznih sestankov kot sicer, nabrala vrsta problemov, o katerih želijo volivci odprto diskutirati in da so večerne ure prekratke, da bi bilo mogoče v njih poslušati razne referate in potem še diskutirati o številnih problemih, o katerih je nujno javno spregovoriti.

Dnevni red obeh zborov se je moral omejiti na volitve odbornikov za družbeno upravljanje šolstva po referatu, ki ga je imel odbornik LOMO Ptuj tov. Stropnik Jože in na referat tov. Rubina, pravn. ref. LOMO ter diskusijo o stanovanjskih predpisih, o točkovanju stanovanj ter stanovanjski tarifi.

Referat o družbenem upravljanju šolstva in volitve odbornikov za šolske odbore so volivci sprejeli z razumevanjem. Posebna diskusija se je v zvezi s tem vprašanjem sicer ni mogla razviti. Živahnije je bilo v zvezi s stanovanjskimi predpisi, točkovanjem stanovanj in stanovanjsko tarifo, ko se vedno znova pokaže stanovanjska stiska in velika potreba po graditvi stanovanjskih zgradb, enodružinskih hišic in blokov ter tozadevnih možnosti in kreditov. V tozadevni diskusiji je mogoče slišati ljudi, ki načeloma ta problem iz resnične zaskrbljenosti za stanovanjski fond, pa tudi druge, ki se radi oglašajo v imenu delavcev in nameštencev, graditeljev enodružinskih hišic ter njihovih težav v zvezi s kreditom. Na zboru v Titovem domu je nekaj volivcev odločno zavrnilo neutemeljene trditve predsednika Stanovanjske zadruge Gradidom Franca Čučka, glede stanovanjskih blokov, kreditov za posamezne kraje za razne graditve, na katere vprašanja mu je bilo že večkrat javno odgovorjeno.

Tudi na zboru volivcev za desni breg Drave je bila živahna diskusija v zvezi s stanovanjsko stisko, na katero je odgovarjal za predsednik LOMO Ptuj tov. J. Vogrinec. Stanovanjska stiska so precej zaostrili novi priseljenici v Ptuj, predvsem kupci hiš občeljudske

imovine, ki se želijo vseliti v kupljene hiše še predno je uspelo LOMO Ptuj za prejšnje stanovalce dobiti druga stanovanja.

Veliko zanimanje je tudi za graditev cestnega mosta v Ptuj in njegove lokacije, ki ima samo dve možnosti, in sicer skozi park ali pa mimo muzeja, čez Grajeno, mimo bolnišnice nad žago v Rogoznici. Vse kaže, da bo prvotna lokacija obveljala kljub raznim prigovorom glede parka, bližine železniškega mostu in drugo.

Za prihodnji zbor volivcev je ostalo vprašanje izvrševanja družbenega plana v prvem polletu 1954, ki bo vzbudilo živ-

vahno diskusijo v zvezi s podjetji, ki plan presejajo, pa tudi s podjetji, ki ga ne dosegajo.

Ta prva dva zbora volivcev po daljšem odmoru potrjujejo, da so ptujski volivci pripravljeni javno razpravljati o vsem, kar povzroča današnje težave in to z dobro voljo, da bi se razne težave odpravile, da bi se stanje tu in tam izboljšalo in da bi se onemogočile razne nepravilnosti, ki vzbujajo med volivci nerazpoloženje in nezaupanje do nekaterih gospodarskih ukrepov.

Koristno bo zopet organizirati široke debatne zборе ali večere, kjer bo več priložnosti za diskusijo kot sicer, kjer so v programu zbora referati. J.

Še milijardo dinar ev za dograditev stanovanjskih zgradb

Beograd, 28. sept. (Tanjug).

Zvezni izvršni svet je sprejel predlog Narodne banke FLRJ o dodatnem kontingentu 1 milijarde dinarjev za kreditiranje gradnje oziroma dograditve stanovanjskih zgradb delavcev in uslužbencev.

Do avgusta t. l. je banka preko svojih republiških central in podružnic odobrila delavcem in uslužbencem z dolgoročnimi posojili 2 in pol milijardi din, to je znesek, ki je bil v ta namen določen z zveznim družbe-

nim planom. Toda republiške centrale Narodne banke so prejele samo do konca julija za 3 milijarde in 830 milijonov din prošnje za kredite. Pretežni del teh prošnje, ki niso dobili iz kontingenta 2 in pol milijard din posojil, so pričeli že prej z lastnimi sredstvi graditi hiše. Čeprav znesek ene milijarde din dodatnih kreditov ne bo pokrival vseh zahtev, pa v Narodni banki menijo, da bo ta znesek vendarle zadostoval za najnujnejše potrebe tistih delavcev in uslužbencev, ki bi lahko dogradili svoje hiše do konca leta.

Občinski praznik v Makolah

Zadnjih 14 dni se v Makolah resno pripravljajo na prvi občinski praznik, na 3. oktober, ko se bo v Makolah zbrala množica domačinov in okoličanov, borcev NOV in njihovih svojcev ter svojci padlih borcev in talcev, članj delovnih kolektivov, povabljeni gostje, predstavniki oblasti in množičnih organizacij in bo s kulturnim sporedom, odkritjem spominskih plošč in spomenikov ter s političnim zborovanjem počastila spomin na padle borce in talce, na uspehe in zmage naše borbe za napredek, mir in priateljstvo z narodi v svetu, ki

sprejemajo našo dobro voljo za sodelovanje.

Na ta praznik so se pripravile množične organizacije in občani s slavnostnim sporedom, ki bo pričel že v soboto in bo končal v nedeljo zvečer.

Na vrhovih vasi občine Makole bodo v soboto ob 19. uri zagoreli krasovi, okrog katerih se bo zbralo mlado in staro ter bo zapelo vrsto narodnih in partizanskih pesmi skupno s patrolama iz 2 strani, ki se bosta udeležili kresovanja. Verjetno bo zadoneč v noč tudi nekaj strelav z možnarji.

V nedeljo zjutraj, 3. oktobra, bo godba Tovarne volnenih izdelkov iz Majšperke v Makolah zaigrala budnice, pozneje pa bo sodelovala pri odkrivanju spominskih plošč in pri sprejemu patrolj in gostov. Povabljeni so sorodniki in starši padlih borcev in talcev, preživeli borci, ki so bili na območju Boča in Donačke gore, predstavniki oblasti in množičnih organizacij ter kolektivni tovari in podjetji.

V nedeljo zjutraj bosta prišli v Makole dve patrolji, in sicer prva z Dednega vrha pod Bočem, kjer je padlo v borbi 12 partizanov, druga pa iz Pečk — Sreče od spomenika Sagadnovih. V patrolji bodo borci in pripadniki predvojaške vzgoje. Dopoldne bodo odkrite tri spominske plošče, in sicer na občinski hiši v Makolah plošča v spomin na vse padle Makolčane, ki jih je 36; na pokopališču v Makolah bo odkrita plošča na spomeniku 9 borcem, od katerih je padlo 8 borcev na Dednem vrhu in 1 v Mostecnem; tretja plošča pa na spomeniku v Stodrežu, kjer je bilo ustreljenih 8 talcev. Plošča na Dednem vrhu na kamnu, ki stoji na mestu, kjer so padli borci, pa bo odkrita že v soboto.

Po odkritju spominskih plošč bo ogled razstave v dvorani na občini, kjer bodo razstavljeni predmeti iz NOV in slike padlih borcev in talcev. Žal bodo borci pogrešali številne predmete, ki so bili po osvoboditvi oddani v muzej NOV v Ljubljani in Ptuj.

Popoldne bo na gradu v Stenbergu partizanski miting z bogatim srečelovom.

Z veliko udeležbo in s slavnostnim sporedom bo prvi občinski praznik v Makolah zgled ostalim bližnjim občinam, ki se še niso odločile za pripravo občinskega praznika.

TEDEN OTROKA

Ob mednarodnem »Dnevu otroka«, 4. oktobra, bomo pri nas imeli »TEDEN OTROKA«, ki bo trajal od 3. do 10. oktobra, ko bodo v teku akcije pomoči za pravilno nego, preskrbo in vzgojo otrok, za njihovo razvedrilo in zabavo, pomoči v borbi proti alkoholizmu, zaostalosti, bedi in pomanjkanju, pomoči družinam, ki jih ogroža bolezen, otrokom borcev NOV itd., skratka bodo ta teden v teku akcije, ki bodo odraz naše skupne skrbi za fizično in duhovno zdravo rast in razvoj otroka, naše skupne skrbi za mlado pokolenje in odraz skupnih naporov, da bi v bodočnosti storili za naše otroke še več in več od vsega, kar smo storili zanje doslej.

Vključimo se v akcije, v katerih bomo v »Teden otroka« vsestransko koristili in dali zgled, da bo naša skrb za otroke vedno odraz naše zavesti, da nam je mladi rod najdražje, kar imamo in da smo zanj pripravljeni storiti vse, da bo doživel zdrav, srečen in vesel svoje dni življenja.

Teden otroka v Gorišni ci

Vedno in povsod govorimo, da ustvarjamo lepšo bodočnost zase, prav posebno pa naši deci. Če je tako, pa naj velja že sedaj vsa naša skrb otroku, tej naši bodočnosti, našemu upu in nadi. V ta namen bomo posvetili teden od 3. do 10. oktobra naši deci in v tem času nekoliko več pozornosti dobremu in lepemu, slabemu in grdemu, kolikor se to tiče naših otrok.

V Gorišnici ne bo v Teden otroka nobenih posebnih prireditev oziroma predavanj ali sestankov. Na pripravljanih sestankih smo sklenili, da bodo govorili o pomenu in namenu Teda otroka učitelji na roditeljskih sestankih in med poukom.

K čim lepšemu in večjemu uspehu bo nedvomno spet pripomogla tudi naša krajevna babica tov. Avgusta Kuharič. Prostovoljno se je javila, da bo obiskala po možnosti vse družine, ki imajo otroke in jim govorila o pomenu Teda otroka. Obenem vabi starše k čim številnejši udeležbi na roditeljskih sestankih, ki bodo v šoli 3. in 10. oktobra.

Na roditeljskih sestankih bodo razredniki govorili staršem o sodobni vzgoji in skrb, ki jo moramo vsi posvečati otrokom v času njihove telesne in duševne rasti. S starši oz. redniki bodo razpravljali o kvarnih vplivih, ki delujejo na otrokov razvoj. Pričakali bodo posledice prekomernega uživanja alkohola ter dopovedali ljudem, da je otroški dodatek namenjen otrokom, ne pa v kakšne druge namene. Opomnili bodo starše na obnašanje in govorjenje ob gostijah, trgatvah in podobnih priložnostih. Skušali jim bodo dopovedati, da je pri otroku določena noč za spenje ne pa za ponočevanje. Mnogi starši oz. redniki otroke prekomerno zadržujejo s težkim delom, otroci pa pri tem nimajo do-

volj časa za učenje in počitek. In tako dalje, dolga je vrsta vprašanj, ki jih je treba reševati s starši v zvezi z otroki.

Učitelji bodo uporabili v tem tednu uro moralke, da se bodo v istem smislu, seveda učencem primerno, porazgovorili z njimi.

Upamo, da bodo starši oziroma redniki razumeli pomen Teda otroka in se bodo roditeljskih sestankov v polnem številu udeležili.

Prebivalci občine Gorišnica, pozivamo vas, da se udeležite napovedanih sestankov in s tem dokazate, da vam je skrb za lepšo bodočnost otrok res med najvažnejšimi skrbmi.

Na podlagi 1. točke 129. člena Zakona o okrajnih ljudskih odborih (Ur. list LRS štev. 19/52) in 3. člena Odloka o določitvi termina na trgatvah grozdja žlahtnih sort na območju okraja Ptuj (Ur. list LRS št. 31/53) je Svet za gospodarstvo na svoji seji dne 24. septembra 1954 izdal

ODREDBO o določitvi dnevo pričetka trgatve grozdja žlahtnih sort v letu 1954.

I.
Da se zagotovi kvalitetni pridelek vina in grozdja žlahtnih sort, ki letos zaradi neugodnega vremena počasneje dozorevajo kot v normalnih letih, lastniki, uživanci in zakupniki vinogradov ne smejo pričeti s trgatvijo:

a) zgodaj zorečih žlahtnih sort (ranina, portugalka) pred 4. oktobrom 1954;

b) vseh ostalih sort pa pred 15. oktobrom 1954.

II.

Ta Odredba stopi v veljavo z dnem razglasitve na oglasni deski OLO Ptuj.

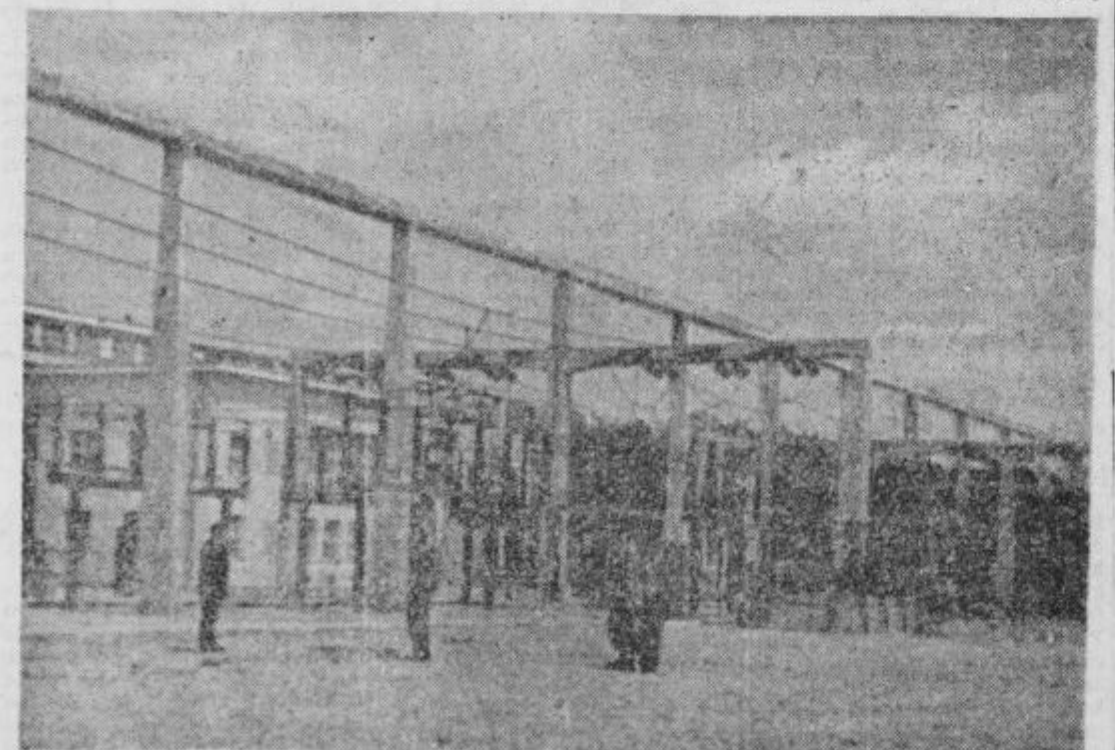
Štev.: II.7027/54

Ptuj, dne 24. septembra 1954.

Predsednik Sveta za gospodarstvo:

(Stropnik Lajzka)

Ali bo 29. novembra svečan začetek rednega obratovanja tovarne v Kidričevem?

Od junija t. l. sem, odkar so začeli v Tovarni glince in aluminija v Kidričevem s poskusnim obratovanjem, kar je potrdil javnosti med drugim tudi gost dim iz visokega tovarniškega dimnika, kaj neradi sprejemajo v direkciji tovarne goste, izletnike in celo novinarje, ki bi si radi ogledali tovarno v obratu in še nerajši odgovarjajo na vprašanja, kdaj bo začela tovarna redno obratovati

in kdaj bomo lahko videli in slika- li, prvi aluminij, proizvod giganta na Dravskem polju, ki je že pred obratovanjem zaslovel po vsem svetu. Javnosti skrbi le še eno, in sicer, če ne bomo večkrat brez luči, ko bo tovarna v Kidričevem nepretrgoma črpala tok okoliških elektrarn. Najraje pač v Kidričevem potolažijo vsakogar, da bo vsa javnost pravčasno zvedela za dan, ko bo začela v Kidričevem red-

no proizvodnja aluminija in ko bomo dnevno bogatejši za to sodobno dragoceno kovino.

Torej nič gotovega nam ne povedo. Pač ugibajmo! Pred nami je 29. november in prav verjetno v Kidričevem resno mislijo na ta naš državni praznik. Ta čas bomo že zdržali v rado- vednost in veselju, da smo tako blizu velikega dne, ki se ga veselimo že deset let.

Problemi in naloge gozdarstva v ptujskem okraju

Površina gozdov v ptujskem okraju znaša 25.000 ha, od te površine je 5000 ha gozdov SL premoženja. To pomeni da je 31% celotne površine okraja poraščene z gozdovi. V veliki večini pa niso v strnjanih kompleksih, temveč so krpice gozdov razmetane brez kakšnega posebnega reda po navadi tam, kjer narava sama daje prednost gozdu pred poljedelskimi kulturami. Ta mozaik različnih kultur daje posebno pestrost Slov. goricam. Haloizam in drugim predelom ptujskega okraja.

Gozdarske razmere so bile v preteklosti takšne, da je gozdni posestnik bil primoran, da je nekaj več kot mu je letno prirastalo. Tudi okupator ni varčeval z našim zelenim zlatom; vsak gozd ob cest, mu je bil nevaren — zapele so sekire in gozdovi so plačevali težak davek. Dočakali smo osvoboditev. V porušeni požgani domovini je bil zopet gozd tisti, ki je veliki večini pomagal prebroditi začetne težave.

Toda, ko vsem tem se lahko vprašamo, kako dolgo smemo posegati v gozdove brez nevarnih posledic za obstoj njih samih, kakor tudi zaradi vsega ostalega, kar je vezano na gozdove.

Gozdovi v ptujskem okraju so v pretežni večini mladi, kar je posledica gospodarjenja z njimi. Vsak lastnik vsakoletno posega v gozdove. Nekateri jemlje iz njih samo prirastek, ki je pravilno, v veliki večini pa več kot letno priraste. — To pa seveda ni v skladu z umnim gospodarjenjem.

Noben posestnik ne more iz hleva prodati zadnjega repa brez neprijetnih posledic za ekonomičnost gospodarjenja. Prav tako ne smemo v gozdu posekati več, kot samo to, kar letno priraste, da se ne bi pojavile neprijetne posledice za ekonomičnost gospodarjenja. Poleg tega se v pretežni večini gozdov steljari in ponekod povrhu še pase. Že samo dejstvo, da je vsa gozdna trava kislja, da ima tako majhen procent hranljivih snovi in da je potrebna 4-kratna količina gozdnih trav za normalno zasičenost goveda — govori proti paši v gozdovih. Poleg tega, da živina popase travo, popase tudi ves gozdni podmladek, katerega skriva pod svojimi krošnjami kot neobgleno deco gozdno drevje.

S steljarijem vsak posestnik odvzame gozdu tiste hranljive snovi, katere so gozdnemu drevju nujno potrebne za proizvodnjo lesne gnote. Vsak posestnik dobro ve, če odvzame gozdu listje, smo mu odrekli gnoj in s tem vsakoletni prirastek. Tak gozd hira, dokler končno ne oslabi toliko, da postane žrtev lubadarjev, gobarjev, različnih prelecev in različnih glivičnih bolezni. Ker se vse to odvija v zelo dolgem časovnem razdobju, lahk tega odmiranja ne zazpa tako. Samo steljarije ima pa poleg tega še nešteto drugih slabih posledic.

Vsako do ve iz izkušnje, da je v gozdu sprehod prijeten zaradi svojstvene klime. To klimo povzroča več faktorjev. Eden od teh je ta, da sloj listja na gozdnih tleh počasneje oddaja vlogo kot na travnik. Kapilice dežja počasneje prodirajo skozi sloj listja, zato pa gozdna tla tudi dalj časa zadržujejo vlogo. Pri vsakoletnem steljariju pa pride do odnašanja naplavljenega gozdnega zemlje na poljedelske kulture. Teh primerov je ravno v ptujskem okraju toliko, da se je potrebno resno zamisliti nad dejstvom, da se vsaj na dobri polovici vseh privatnih gozdov vsakoletno steljari, in to vedno na isti površini.

Če vzamemo v obzir celotno površino gozdov v okraju in če si predstavimo, da je povprečni letni prirastek v gozdu 25 m³ na 1 ha, bi znašala letna količina 62.500 m³ prirastka. Ker pa ne smemo vsega prirastka posekati zaradi navedenih, katere smo že omenili, in če bi ta vsakoletni prirastek znašal eno petino letnega prirastka, bi smeli posekati na vsej površini gozdov v okraju samo 50.000 m³, v čemer je zapaden tehnični les in drva za kurjavo. Dejansko se seka 40% več, kot letno priraste.

Vzrok te prekoračitve so poznani in vprašamo se: kaj sedaj? V Uradnem listu LRS št. 22 je izšel 1. 1953 »Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o gozdovih«, ki predpisuje, kako se naj upravlja gozdovi brez ozira na lastništvo. Zakon pravi: Gozdovi v Sloveniji so zaradi splošnega pomena ne glede na lastnika namenjeni splošnim koristim ljudske skupnosti in so zato pod posebno skrbjo in nadzorstvom države. Z gozdovi je treba gospodariti tako, da je zagotovljena trajnost proizvodnje, nadalje je prepovedano gozdove pustošiti. Pod

pustošenjem gozdov se razume vsako dejanje, s katerim se slabši rodovitnost gozdnega zemljišča, zmanjšuje gozdni prirastek ali ogroža trajnost proizvodnje. Sečnja na golo je prepovedana, dovoljeni sta samo prebiralna in oplodna sečnja. Sekati se sme samo z dovoljenjem, ki ga izdaja za 10 m³ drva občinski ljudski odbor, za tehnični les pa do 100 m³ okrajna uprava za gozdarstvo, za količine preko 100 m³ pa pristojni republiški organ. Ne more se izdati sečno dovoljenje za sečnjo v opustošenem gozdu. Pravico za sečnjo si pridobi vsak lastnik gozda tako: V vsaki občini se na krajevno občinski način razglasi rok, do katerega je treba vložiti prošnje za sečno dovoljenje. Vsaka prošnja mora biti predpisano izpolnjena in kolektivna. K taki prošnji poda pristojni logar strokovno mnenje o stanju gozda. Če se po tem opisu ugotovi, da gozd prenese posek zaprosenega lesa, se posek odobri in izda sečno dovoljenje. Pri poseku lesa je treba paziti, da se s sečnjo ne uničuje podmladek, da panji niso previsoki, da se les iglavceve že v gozdu obeli in lubje zažge, če so drevo napadli lubadarji.

Zakon o gozdovih prepoveduje izpuščanje živine na zemljišča, ki so pripravljena za gozdozgoj, ali gozdove, ki se naravno pomlajajo ter v mlade gozdove. Paša konj in koz v gozdu je prepovedana. Prav tako zakon prepoveduje steljarije v gozdu v takem obsegu, da bi bila ogrožena proizvodnja gozda. Zakon predpisuje dolžnost posestnika gozda pri izbiru kalamitete, nalezljivih bolezni ali gozdnih škodljivcev. Posebno poudarja zakon o gozdovih primer, če lastnik gozda

in sodelovanjem povsod, kjer bo videlo, da začeto delo zagotavlja in tudi rod uspeh. Zadnje izkušnje v zvezi z Ostrožnim tudi kažejo na nezdrav pojav, ki se je udomačil zlasti v nekaterih krajih na Dravskem polju, kjer so politični delavci zanemarili politično delo in se ljudje iz njihove okolice bavijo le z drobnimi gospodarskimi vprašanji. Zelo neumestno je, da ponekod dobivajo ljudi na sestanke, in sicer pod preteklo, da napovedo za dnevni red gospodarske vprašanja (davek, cene itd.), v resnici pa obravnavajo druge probleme. Napačna je njihova trditev, da naših delovnih ljudi ne zanima domače in svetovno dogajanje, delo miroljubnih sil in domače ter svetovni gospodarski razvoj, napredek in težave, zato je tudi napačno zastavljati politično pojasnjevanje ali celo trditi, da je to nepotrebno. Ob obisku družin v zvezi z Ostrožnim je bilo treba ljudem odgovarjati na številna politična vprašanja, pa tudi na probleme v zvezi z odmero davka, z viničarskimi in podobnimi odnosi, zemljiškim skladom, cenami, preskrbi s kruhom, solstvom, službo v JLA in skratka o vsem, kar vesel in tare delovne ljudi ob vsakodnevnem delu in življenju.

V bodočem delu nikakor ne bomo smeli mimo najglavnejše naloge množičnih organizacij, mimo ustvarjanja javnega mnenja socialističnih postavk, saj si je nemogoče zamisliti dobrega funkcionarja Socialistične zveze v osebi, ki priključuje na vsako nerganje in kritiziranje, ki je brez dobre volje, brani pravilno stališče in stvar koristi z nasvetom, predlogom ali kakorkoli pomagati, da se stvar spravi v sklad z našim socialističnim prizadevanjem. V raznih diskusijah se tu in tam dopušča razmeroma malemu številu prizadetih v raznih zadevah tarnati o nepravilnostih in krivdah, medtem pa se pozablja na večino ljudi, za katere so iste stvari pravilne in v redu. Ljudem so potrebna pojasnila, da si laže pomagajo in tudi laže tolmačijo razne goje, ki silijo tega ali onega, da se potrdi samostojno ali s pomočjo drugih urejevali težave, ki ga mučijo. S pojasnjevanjem je mogoče pomagati neodločnim ljudem, da se laže odločijo za korak naprej, za borbo proti težavam in nepravičnosti. Pomeni odbor Socialistične zveze lahko zato

Navdušenje, s katerim so se vrnila udeleženci velikega političnega zborovanja na Ostrožnem, 19. septembra t. l., je priznanje vsem množičnim organizacijam tudi v našem ptujskem okraju, zlasti pa Socialistični zvezi ter organizaciji ZB NOV in občinskimi stebom, ki so v večini krajev opravili največ dela.

Velika politična akcija po vseh predelih ptujskega okraja za pridobitev čimvečjega števila udeležencev zborovanja na Ostrožnem ni le prekinila političnega in poletnega mrtvila množičnih organizacij, temveč je vzbudila razpoloženje za živahno delo v naslednjih jesenskih in zimskih mesecih. V večini vasi in naseljih so prišli politični delavci v vsako hišo in so s tem obnovili povezanost članstva z organizacijo, obenem pa dobili vpogled v težave, uspehe in način življenja tega članstva. Ni čudno, da so sedanje seje funkcionarjev množičnih organizacij zelo živahne, saj se je nagrmadilo problemov, ki jih bo potrebno v bodoče reševati. Razumljivo je, da so bile partizanske družine, otroci vojne sirote in vsi ostali vseh vrst obiska tega ali onega funkcionarja, saj se da doma vse bolje in lepše ter laže dopovedati kakor pa v uradih in drugih, ker to ne dopuščajo priljubljenosti niti čas. »Lepo, da ste prišli!« so besede, s katerimi je bilo sprejetih pri nešteti hišah večina agitatorjev za Ostrožno, še posebno pristržno pa so povsod sprejemali patruljo Lachkoveta odreda, kamor je prišla na obisk.

Z veseljem lahko ugotovimo, da se je s široko politično akcijo v zvezi z Ostrožnim politično mrtvilo umaknilo živahnosti, ki pa je sedaj ne bi smeli zanemariti. Zadnje izkušnje nam potrjujejo, da se ne smemo držati togih oblik dela in se omejiti le na sklicevanje na sestankov, zborovanj itd. ter se veseliti nad veliko udeležbo ali tarnati nad slabim obveščanjem in podobnim, kar ima navedeno za posledico, da pride na sestanke, zborovanja, sejo in slično le nekaj ljudi. Stalna povezava s članstvom z obiski doma in na sestankih bo tudi v bodoče olajševala delo organizacij Socialistične zveze in nedvomno bo članstvo rado sodelovalo s predlogi, domislicami, udeležbo

tako slabo gospodariti, da je ogrožena trajnost gozdnega proizvodnje, obstoj ali gojitev gozda, pa čeprav za potrebe lastnega gospodarstva, tedaj se sme s posebno odločbo državnega sekretarja za gozdarstvo LRS prevzeti gozd v začasno državo, upravo za določeno dobo, ki ne sme trajati manj kot 10 let in ne več kot 30 let. Uprava nad takim gozdom se izroči pristojnemu okr. ljudskemu odboru, ki jo izvršuje na stroške lastnika.

Zaradi izboljšanja gospodarjenja v vseh gozdovih se ustanovijo skladi za obnovo gozdov. Namen skladov je financirati in podpirati dela obnove, nege, varstva in urejanja gozdov. Sodelovanje najširšim ljudskim množicam pri upravljanju gozdov je zagotovljeno preko občinskih in okrajnih gozdarskih komisij.

Zakon o gozdovih predpisuje tudi kazenske določbe za neizvrševanje oziroma neupoštevanje določb zakona o gozdovih. Lastnik gozda mora plačati prispevek v sklad za obnovo gozdov 15 dni potem, ko drevo poseka ali podre, od lesa, ki je namenjen za to, da se prodaja ali kako drugače odsvoji, pa dotlej, ko ga lastnik odda. Za plačilo prispevka v sklad za obnovo gozdov je nerazveljavo za lastnikom odgovoren tudi kupec oziroma tisti, ki je les dobil od lastnika.

Z vsemi temi določili in uredbami je skupnost zagotovila vse možnosti za umno in trajno gospodarjenje z gozdovi. S formiranjem okrajne uprave za gozdarstvo v Ptuj je dano jamstvo za izvrševanje vseh nalog gozdarske službe. Na oge gozdarske službe v ptujskem okraju so številne in bi se dale zajeti v naslednjih točkah:

a) Pričeti z urejanjem go-

zdom, najprej državnega potem privatnega sektorja.

b) Vkladiti porabo lesa s prirastkom gozdov. Kjer so možnosti pospeševati predvsem hitro rastoče listavce in iglavce. Izvršiti konverzije degradiranih nižinskih smrekovih sestojev. Za Dravsko polje najti način, da se omogoči posestnikom igličastih gozdov zamenjava boro-vega tehničnega lesa za premog in trda drva.

c) Omogočiti posestnikom gozdov, da bodo lahko ves tehnični les prodali predelovalni industriji, da ga ne bodo kot do sedaj porabili za kurjavo oziroma prodajali različnim nakupovalcem lesa, ki so ga največkrat na rovaš nepoučenosti kupovali za smešno nizke cene. S tem so na eni strani ustvarjali nerealni dobiček, na drugi strani pa oškodovali oz. goljufali lastnika lesa. Zato bo potrebno organizirati okrajno odkupno mrežo za les iz privatnega lastništva, da ne bo niti 1 m³ brez koristi ter tako preprečiti izgubo v narodnem dohodku.

d) Dovoliti razrez lesa samo takšnim lesno-predelovalnim obratom, kjer je odstotek odpadka najmanjši.

e) Vložiti vsa razpoložljiva sredstva iz sklada za obnovo gozdov, za nego, varstvo in obnovo gozdov ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih komunikacij.

f) Pospešiti učinkovito ukrepanje proti kršilec gozdne zakonodaje, predvsem onim lastnikom gozdov, ki sekajo brez sečnih dovoljenj oz. namerno pustošijo lastne gozdove.

g) Dvigati strokovnost gozdarskega terenskega osebja na takšno višino, da bo kos postavljenim nalogam.

Vse te naloge bo mogoče rešiti v kratkem času, če bo razumevanje v gozdarskih občinskih komisijah, če bodo lastniki gozdov uvideli, da jim je področni logar v pomoč pri njihovem gospodarjenju z gozdovi in končno, če se bo vsak lastnik gozdov pridrževal zakonitih predpisov o gospodarjenju z gozdovi.

mno go koristijo odbornikom pri njihovi pojasnjevanju in pomoči množici. V organizacijah, kjer se bodo tudi v bodoče omejevali samo na zbiranje članarine po domovih, ne da bi se s člani tudi pomenili o vsem in ne da bi članstvu pomagali razjasniti vprašanja, v katerih se sami ne znajdejo, ne bodo koristili organizaciji niti članstvu. Kaj potrjuje celo nepebrana članarina?

Več kot z vprašanjem obdavčitve posameznikov bi se naj organizacije v bodoče bavile s predlogi svojega članstva o raznih možnostih njihove zaposlitve in odprave težkih življenjskih razmer, ki jih je krivala premala ali nepravilna zaposlenost. Vrsta drobnih vprašanj je še neresenih v zvezi z bivšimi viničarji, njihovo zaposlitvijo na bližnjih kmetijskih gospodarstvih in podobno. Z dobro voljo odborov SZ in članstva bo mogoče v pomembnih in posvetovalnih razgovorih večino nejasnosti, ki spravlja članstvo v slabo voljo.

O vsem prednjem so se v petek, 24. t. m., v Ptuj pomenili predsedniki občinskih odborov Socialistične zveze s predsednikom in z odborniki okrajnega odbora Socialistične zveze in sicer: Jožeta Tramšiča, dobro razpoloženje po Ostrožnem vzdrževati na enak, živahnem političnem delu tudi v bodoče.

Pred okrajnim sodiščem v Ptuj je 8. septembra t. l. končala razprava zoper Potočnika Mirka, učitelja iz Kidričevega, ki je bil obtožen, da je ogoljufal trgovsko podjetje Izbra v Ptuj za 89.188 din, poslovalnico Preskrbe v Kidričevem pa za 143.405 din s tem, da je nakupil zase razne zvečke in leposlovne knjige, račune pa je dal izstaviti na ime Vajenske šole v Kidričevem, kjer je bil do razformiranja upravitelj. Sodisce je izvedlo dokaze, končno spoznalo Potočnika krivim dejanjem iz obtožnice in ga obsodilo na 10 mesecev zapora ter na plačilo škode podjetjema, kolikor ni bilo mogoče pri njem najti nakupljenih zvezkov in knjig in jih vrniti podjetjema.

Sodisce Potočnikovu zagovor ni moglo verjeti, ko se je izgovarjal na dober namen nakupiti knjige za »Svobodo« v Kidričevem, za knjižnico Sindikalne podružnice ali celo za Vajensko šolo, ko pa vse ostale okoliščine govorijo o tem, da je Potočnik vedel, da je bil z 31. majem razrešen upravniški dolžnost, da je bil internat šole ukinjen in razformiran 1. maja, da ni bilo več na razpolago kreditov in da je bilo nesmiselno nakupovati v imenu in na račun te šole zvečke in leposlovne knjige. Vse je bilo toliko bolj očevo, ker je bil Potočnik prej opozorjen, da naj nišesar ne kupuje za šolo ali internat, ker ni potrebe niti sredstev. Ko sta začeli podjetji izterjevati račune, Potočnik na dopise in urgence sploh ni hotel odgovoriti. Zadeva je končno prišla na usesa upravi. Tovarne glinice in aluminija v Kidričevem in nato tožila, ki je zadevo predal po preiskavi v razsojo sodišču. Tekom sodnega

Nepošteno pridobivanje pravic iz socialnega zavarovanja

Mnogo smo že čitali o nepoštenem pridobivanju pravic iz socialnega zavarovanja. Takih primerov imamo tudi več v našem ptujskem okraju. Veliko primerov je manjšega obsega in so postali že nekaj vsakdanjega. Želim opisati samo nekaj primerov izkoriščanja v večjem obsegu, ki so obsojanja vredni in zaslužijo, da jih siherni pošten državljan obsodi.

Tov. Z. S. iz Stranahine št. 14, OLO Cakovec je zaposlen pri Gradisu-Kidričevu. Z vednostjo je uporabil ponarejeno listino o davku in ako dosegel, da mu je Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ptuj izplačal 120.506 din neupravičenega dodatka za otroke. Listina o davku ni osnovi oziroma davku je bila ponarejena in se je glasila namesto na 25.000 din davčne osnove le na 18.000 din. Zaradi tega je bil imenovan 22. sept. 1954 pred Okrožnim sodiščem v Varaždinu obsojen na 6 mesecev zapora in na povračilo zneska din 120.500 dinarjev. Okrajnemu zavodu za socialno zavarovanje v Ptuj imenovani je pred sodiščem priznal, da je vede, da navedena osnova ni pravilna in da potrdilo ni pravilno in vendar jo je kljub temu uporabil. Bil je obsojen zaradi uporabe ponarejene listine. Kdo je listino ponaredil, sodisce ni razčistilo, niti ni bila zoper krivca sestavljena obtožnica. Sem mnenja, da bi bilo umestno in nujno, da bi javni tožilec zadevo še nadalje raziskal in bi dognal kdo je listino dejansko ponaredil.

Drugo ponarejeno uradno listino je z namenom, da bi dosegel pravico do dodatka za otroke, zelo previdno napravil V. I. iz Breznega št. 55. OLO Varaždin. Imenovani je ponaredil potrdilo o davku za leto 1951 tako da je iz 1650 din davka napravil 650 din. Tisec izpred 650 din je tako spretno zbrisal, da je bilo le komaj vidno. Tudi ta se bo moral za svoje nepošteno dejanje zagovarjati pred sodiščem, ki mu bo prav sigurno odmerilo nastali škod primerno kazni. Znesek na neupravičeno prejetih dodatkih za otroke ni majhen in ga bo moral brezposojno vrniti Okrajnemu zavodu za socialno zavarovanje v Ptuj.

Neupravičeno prejetje dodatkov socialnega zavarovanja pa ne povzroča samo takih nepoštenih ljudi in izkoriščevalci družbe temveč tudi nevestni uslužbenci na posameznih občinah ki izstavljajo potrdila o skupnem gospodinjstvu. Tako imamo primere, da ti uslužbenici izstavljajo potrdila, ne da bi se prepirali o dejanskem stanju t. j. o resničnosti potrdila. Omen prita zgornjo sledeči primer:

Dne 20. 4. 1954 je uslužbenka neke občine izdala potrdilo, da upravičenec do otroškega dodatka živi v skupnem gospodinjstvu s svojim otrokom in da ga vzdržuje. Dne 30. 8. 1954 pa je stara mati tega otroka osebnostno izjavila na zapisnik, da je ta otrok že od leta 1951 stalno pri njej in da upravičenec da je samo 1000 din na mesec za tega otroka.

Dalje je uslužbenec neke občine izdal potrdilo 25. 5. 1954, da H. F. živi v družinski skupnosti z G. I., ko je slednji zahteval pravico do dodatka za otroke. Ko pa je H. F. zahteval dodatek za svoje otroke, pa je isti uslužbenec napravil potrdilo, da H. F. živi v tej družinski skupnosti šele od 1. 9. 1954. S takim nevestnim delom je povzročil nepravilno priznanje dodatka za otroke. Do danes še ni določeno, kdo bo vračal pre-

razpravljanja je bilo dognano, da je Potočnik ogoljufal dve podjetji. Prvotno je bil obtožen le za en primer.

Seveda se sedaj Potočnik sam sprašuje, kako se bo v bodoče uveljavljal v družbi kot učitelj, ko bo moral brčkone za deset mesecev v zapor in potem bo moral leta in leta plačevati podjetjema nastalo škodo, ki znaša kljub nekaterim vrnjenim knjigam še vedno nad 168.000 dinarjev.

Ceprav bo Potočnik poskušal srečo še s pritožbo, je težko verjetno, da mu bo uspelo dokazati, da ni imel goljufivih namenov, ko pa mu je pred okrajnim sodiščem ni uspelo zvaliti krivde na koga drugega ali na opravičljive okoliščine, da bi se rešil odgovornosti in kazni za očitano mu dejanje.

več izplačani OD.

Nekateri uslužbenici občin zabljajo, da so odgovorni za svoje delo tud. materialno. Zato izstavljajo potrdila o skupnem gospodinjstvu kar na izjavo upravičencev do OD, pri tem pa pozabljajo, da so upravičenci do OD večinoma že seznanjeni z določilom 10. in 20. čl. Uredbe o dodatku za otroke po katerima je dolžan povrniti škodo tisti, ki jo je povzročil. Če je torej prišlo do neupravičenega izplačila OD po krivdi uslužbenca občine, ki je izdal nepravilno potrdilo, je torej škodo dolžan povrniti tudi uslužbenec, ki je tako potrdilo izdal. Tak je tudi sklep upravnega odbora tukajšnjega Zavoda za socialno zavarovanje, ki se bo v bodoče dosledno izvajal.

Ni manj rafinirani pa niso nekateri prosilci za pokojnine. Tudi ti mnogokrat izkoriščajo širokogrudnost naše zakonodaje, ki jim daje možnost dokazovanja delovne dobe po pričah. Ni malo primerov, da imajo nekateri delovne knjižice iz prejšnjih časov, pa teh nočejo predložiti, ker s pričami laže dokazujejo več delovne dobe. Zaradi tega bi bilo nujno, da se krivo pričanje strožje kaznuje in v vsakem primeru. Izgovor, da se je priča ob času prižanja zmotila po mojem mnenju ne more biti olajševalna okoliščina ali celo okoliščina, ki izključuje kaznovanje.

Zadnje čase so prav pogosti primeri popravljanja uradnih listin tudi v pokojninskih zadevah. Tako imamo primer, da je P. A. iz Njverce na uradnem potrdilu št. 7469 (verjetno sam) popravil na treh straneh letnico 1926 na 1921 in si tako pridobil 5 let delovne dobe, ki mu je po nismo priznali, ker smo to pravočasno opazili. Kljub temu, da ima imenovan sedaj pravico do nepolne starostne pokojnine, se bo moral zagovarjati pred sodiščem zaradi ponarejanja uradne listine po 306. čl. kazenskega zakonika, čeprav ni povzročil državi materialne škode, kar smo mu preprečili, zasluž, da se ga najstrožje kaznuje.

Občina Starše je dne 13. 11. 1953 izdala pod št. T-1/112-53 uradno potrdilo, da je bil tov. Kancelar Jurij iz Starš zaposlen od oktobra 1945 pa vse do januarja 1947. Na podlagi druge delovne dobe in tega potrdila mu je Zavod za socialno zavarovanje priznal minimalno pokojnino in mu izplačal za nazaj znesek ca. 60.000 din. Ob naknadni reviziji pa se je ugotovilo, da je bilo to potrdilo, ki je bilo podlaga za priznanje pokojnine nepravilno. Kljub temu, da je omenjena občina naknadno na našo zahtevo preklečala še omenjeno potrdilo, ni bilo mogoče preprečiti izplačila neupravičene pokojnine. Upravni odbor Zavoda za socialno zavarovanje v Ptuj je sicer, da mora neupravičeno izplačani znesek na pokojnino vrniti občina Starše, ki je to dejansko povzročila, sama pa naj uredi zadevo z uslužbencom, ki je to zakrivil.

Navedeni primeri zgornjo pričajo, da imamo še mnogo primerov nesramnega izkoriščanja družbe. S pomočjo množičnih organizacij in poštenih uradnikov bo Okrajni zavod za socialno zavarovanje kljub temu, da ima ogromno rednega dela, vložil vse sile, da ugotovi sleherni primer izkoriščanja in bo vsak primer predlagal v kaznovanje. Naša dolžnost je, da priznamo slehernemu, kar mu pripada in da onemogočimo vsakogar, ki skuša nekaj pridobiti, kar mu dejansko ne pripada. S. A.

Deset mesecev za goljufijo, ki je povzročila nad 200.000 d n škode

Pred okrajnim sodiščem v Ptuj je 8. septembra t. l. končala razprava zoper Potočnika Mirka, učitelja iz Kidričevega, ki je bil obtožen, da je ogoljufal trgovsko podjetje Izbra v Ptuj za 89.188 din, poslovalnico Preskrbe v Kidričevem pa za 143.405 din s tem, da je nakupil zase razne zvečke in leposlovne knjige, račune pa je dal izstaviti na ime Vajenske šole v Kidričevem, kjer je bil do razformiranja upravitelj. Sodisce je izvedlo dokaze, končno spoznalo Potočnika krivim dejanjem iz obtožnice in ga obsodilo na 10 mesecev zapora ter na plačilo škode podjetjema, kolikor ni bilo mogoče pri njem najti nakupljenih zvezkov in knjig in jih vrniti podjetjema.

Sodisce Potočnikovu zagovor ni moglo verjeti, ko se je izgovarjal na dober namen nakupiti knjige za »Svobodo« v

Kidričevem, za knjižnico Sindikalne podružnice ali celo za Vajensko šolo, ko pa vse ostale okoliščine govorijo o tem, da je Potočnik vedel, da je bil z 31. majem razrešen upravniški dolžnost, da je bil internat šole ukinjen in razformiran 1. maja, da ni bilo več na razpolago kreditov in da je bilo nesmiselno nakupovati v imenu in na račun te šole zvečke in leposlovne knjige. Vse je bilo toliko bolj očevo, ker je bil Potočnik prej opozorjen, da naj nišesar ne kupuje za šolo ali internat, ker ni potrebe niti sredstev. Ko sta začeli podjetji izterjevati račune, Potočnik na dopise in urgence sploh ni hotel odgovoriti. Zadeva je končno prišla na usesa upravi. Tovarne glinice in aluminija v Kidričevem in nato tožila, ki je zadevo predal po preiskavi v razsojo sodišču. Tekom sodnega

razpravljanja je bilo dognano, da je Potočnik ogoljufal dve podjetji. Prvotno je bil obtožen le za en primer.

Seveda se sedaj Potočnik sam sprašuje, kako se bo v bodoče uveljavljal v družbi kot učitelj, ko bo moral brčkone za deset mesecev v zapor in potem bo moral leta in leta plačevati podjetjema nastalo škodo, ki znaša kljub nekaterim vrnjenim knjigam še vedno nad 168.000 dinarjev.

Ceprav bo Potočnik poskušal srečo še s pritožbo, je težko verjetno, da mu bo uspelo dokazati, da ni imel goljufivih namenov, ko pa mu je pred okrajnim sodiščem ni uspelo zvaliti krivde na koga drugega ali na opravičljive okoliščine, da bi se rešil odgovornosti in kazni za očitano mu dejanje.

Ob Tednu muzejev

od 3. do 10. oktobra

Vsak pomemben dogodek ali sketjo, ki je važna bodisi za gospodarski ali kulturni dvig države, želimo v sedanjosti približati ljudem s posvetilnimi tedni, med katere se bo letos priskrat uvrstil tudi Teden muzejev. ICOM, ki je mednarodna svetovna zveza muzejev v okviru organizacije UNESCO, je na svojem letoš. zasedanju sklenila, da bo odslej vsako leto prvi teden v oktobru posvečen muzejem. Namen tega tedna pa bi naj bil v tem, da se popularizira delo muzejev, njihove zbirke in razstavne predmete pa da približamo širokim plastem mestnega in podeželskega prebivalstva.

Nedvomno je Teden muzejev izraz novih hotenj, obenem pa tudi posledica temeljitih gospodarskih, z njimi pa prav tako povezanih kulturnih sprememb, ki jih je povzročil nov čas sedanje, povojne dobe, ko poskušamo podat, življenju in delu nov smisel in novo vsebino.

Med pomembne kulturne in prosvetne ustanove so se pri nas v povojnem času uvrstili tudi muzeji, ki so prešli svoj nekdanji, ozko omejeni znanstveni značaj. Po obliki in vsebini dela jim želimo približati posebno pri nas preprosto delovnemu človeku, da bi mu tako širili obzorje ne le preko knjig, temveč tudi preko nazornih razstav.

Prav iz teh vzrokov so muzeji prišli s temeljito reorganizacijo svojega notranjega dela, ki je povezano s proučevanjem zbirke in postavljanjem muzejskih razstav v posameznih muzejskih oddelkih in prav tako zunanega dela, ki je omejeno na teren, ki je še prepoln ostalih preteklosti in kulture. Muzeji postajajo posebno v naši novi družbeni stvarnosti močna opora kulturnoprosvetnemu delovanju in dragocena pomoč našim šolam pri pouku splošne, umetnostne in kulturne zgodovine. Ali bi si mogli zamisliti nazornejšo in bolj življenjsko učilnico, kakor je sodobno urejen muzej s svojimi bogatimi arheološkimi, kulturnozgodovinskimi, umetnostnizgodovinskimi in etnografskimi oddelki, ki so živi dokumenti

dejavnosti pokolenj od pradednine do današnjih dni?

Ljudska oblast v naši novi državi se je v polni meri zavzela pomembnega poslanstva, ki ga opravljajo muzeji. S širokimi podporami je omogočila, da smo v zadnjih letih po vojni prešli k preusmeritvi muzejskih razstav in oddelkov, podprla pa je prav tako tudi znanstveno raziskovanje muzejev pri izkopavanjih, ki so dala doslej povsod zavidanja vredne rezultate, pri etnografskih raziskovanjih, ki so preprečila, da bi propadel prenekaški predmet, dragocen kot dokument naše ljudske kulture, velika sredstva pa je prav tako vložila za zaščito kulturno-zgodovinskih spomenikov, ki skupaj ustvarjajo in ohranjajo podobo slovenske domovine.

Take široke pomoči je bil deležen tudi ptujski Mestni muzej, ki ima staro in bogato tradicijo na zgodovinsko — lahko rečemo — najbolj razgibanih tleh, a je doživel svoj

pravi razmah v resnici v zadnjih letih, ko je uspelo prirediti in odpreti vrsto novih oddelkov, ki so v ponos ne le Ptujcu, temveč vsemu temu delu Slovenije. Delo muzeja se ni zaključeno in ob izdatni podpori, za katero je zaprosila muzejska uprava za prihod, leto, upa, da bo uspelo dokončno urediti te tiste zbirke oziroma oddelke, ki še danes predstavljajo pereč problem Mestnega muzeja.

V proslavi Tedna muzejev, na katero se vestno pripravljajo vsi slovenski in jugoslovanski muzeji, bo po svojih močeh sodeloval tudi ptujski muzej, ki bo priredil dve razstavi manjšega obsega: prvo v izlozbi v Murkovi ulici, drugo pa v kapeli nekdanjega domničanega samostana, ki bo prikazovala v slikah podobo srednjeveškega Ptujca. Muzealci bodo v tem tednu vložili mnogo pozornosti vodstvu po muzejskih oddelkih, medtem ko se bo javnost preko časopisov in radia mogla seznaniti z podrobnostmi in stanjem muzeja in z njegovo problematiko. U.T.

Okrajno gledališče Ptui

Okrajno gledališče v Ptujcu polne v gledališki pisarni, telefon šte. 71.

OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJSKINDEKALNA GRUPA

Velika Nedelja
Nedelja, 3. oktobra 1954, ob 15. (3.) uri: »VESELI VEČER«. Gostovanje Okrajnega gledališča Ptuj v Veliki Nedelji (Zadružni dom). Predprodaja vstopnic v Kmetijski zadrugi Velika Nedelja.

Središče ob Dravi
Nedelja, 3. oktobra 1954, ob 20. (8.) uri: »VESELI VEČER«. Gostovanje Okrajnega gledališča v Središču ob Dravi (Dom »Partizana«). Predprodaja vstopnic v Kmetijski zadrugi Središče ob Dravi.

Ormož
Sreda, 6. oktobra 1954, ob 20. (8.) uri: »VESELI VEČER«. Gostovanje Okrajnega gledališča Ptuj v Ormožu (Dom »Partizana«). Predprodaja vstopnic pri trg. podjetju »Vzor« v Ormožu.

Iz Juršinc

V okolici Juršinc je divjala 15. septembra 1954 popoldne huda nevihta ki je povzročila v Slavšini, Smolincih, Gibini, Rjavcih in Hvalčevcih nad milijonsko škodo. Strahovit vihar, ki ga v teh krajih ne pomnijo, je izruval po sadovnjakih sadne dreve in ga zivali ponekod do 3 m daleč. Večjo škodo so utrpeli vinogradniki, ki jim je neurje uničilo precej grozdja. Tudi gozdovi so prizadeti.

Slabo zdravstveno stanje goveje živine narekuje ustanovitve osemenjevalne postaje v Juršincih ali Gaberniku, za kar se resno zavzema KZ Juršinc.

Novak France:

Katera dela nas čakajo oktobra v sadovnjaku?

Oktober je mesec obiranja zimskega sadja. Za prodajo in za lastne potrebe obiramo sedaj slededeč jabolčne sorte: damsonski kosmač, boskopski kosmač, kanadsko, močanek, baumanovo reneto, ontario, jonathan, bobovec, krivopecelj, šampanjsko reneto in ostale lokalne zimske sorte.

Ako smo obrali navedene sorte že v septembru, ne pričakujemo okusa in kvalitete pa tudi ne trajnosti kot bi jo sicer. Vsi kmetijski pridelki zorijo letos pozneje kot običajno, zato je treba počakati z obiranjem.

Prav posebej velja to za hruške. Prezgodaj obrani plodovi v hladnišči ne dozorevajo, temveč venelo in so slične slabi radirki. Dobri poznavalci kvaliteten hrušk trdijo, da je treba hruško obrati če treba tudi ob polnoči, da zadeneš pravi čas drevesne zrelosti hruške. Tako važno je to delo. Zaradi tega je napak potrgati hruške, kadar se nam vžubli. Oberite jih ko so drevesno zrele, da pridobite na kvaliteti v shrambi, do užitne zrelosti. V tem stadiju se hruškovo meso kar samo toni v ustih kot surovo maslo. Od tod tudi ime nekaterim sortam maslenke.

Hruškove sorte: pastorevka, »eržo, drwardovka, zimska detanka, zimska postrovka — je treba obrati postopoma, čim zamudno da se plodovi dajo lahke odstraniti s pecljem vred od peclja. Obiramo enostavno tako da primemo plod v pest, kapalic iztememo do konca nečja in upognemo v oster kotu

k vejici. Dokler tako ločenje peclja od vejice ne gre zlahka, plod ni drevesno zrel; toraj počakajmo s trganjem hrušk.

Po končanem trganju odstranimo suha drevesa iz sadovnjaka, drevesa očistimo in poškopimo z rumesanim proti kaparju. V vsakem primeru pa sadovnjak temeljito pognojimo z bleviskim ali pa z umetnim gnojem. Posipajte na 1 ha sadovnjaka 500 do 800 kg Thomasove moke (šindre), pa bo za tri leta bogat pridelek krme, paše in sadja.

Ne zanemarimo dobrozrastnih sadnih dreves. Dajmo jim hrane, pa bo vaš sadovnjak ravno tako rodil lepo sadje kot sosedov oziroma oni, v vašem okraju, kjer je letos sadna letina. Kjer sadja letos ni, je znak, da bodo drevesa rodila drugo leto. Če hočemo res dobro letino sadja, pognojimo dreve, ga očistimo, škropimo, pa bo sadje, sadijevec in denar!

KAJ BO PA DELAL VINOGRADNIK V OKTOBRU?

Strokovni del dela mora biti usmerjen v opazovanje dozorevanja grozdja. Ves enoletni trut vinogradnika je zaman, ako potrga nezorelo grozde.

Kdaj pa je grozde zrelo za trgati? Težko je na to določiti odgovoriti. Če vrsto let dočene datum za trgati, ki naj bodo mejnik za pričetek. Točnejša navodila bi zahtevala več strokovnega sodelovanja z inštituti oz. postajami za vinogradništvo. Za vsako posamezno sorto je treba povedati, koliko sladkorja in kisline naj vsebuje

Cene na ptujskem živilskem trgu

v sredo, 29. septembra 1954

Cebula 20—25, česen 80, fižol luščeni 30, fižol stročki 30, krompir 10, paprika 30, cvetača 50, kumare 15, kumare za vlaganje 30, peterilj 40, pesa rdeča 25, solata endiv. 25—30, solata v glavah 20, korenček 40, zelje v glavah 20, korenček 40, ohrovt 25, paradižnik 30.

Maslo surovo 400, zaseka 250, mleko 20, smetana 100—120, sir 40—70.

Kolkoš 250—400, piščanci 200—400, puran 700.

Breskve 30—40, grozdje 60, hruške 30—40, jabolka 25—30, slive 40, orehi 100.

Gobe 80—100, jajca 16.

Letošnji popis obrti

Zadnji popis obrti je bil 31. marca 1951. Glede na reorganizacijo gospodarstva, uvedbe novega gospodarskega sistema in celo vrsto gospodarskih ukrepov in predpisov so nastopile v obrtništvu spremembe, ki so nastale kot posledica omenjenih pravih. Obrtnišтво se je v splošnem razširilo, izboljšalo so se pogoji njenega hitrejšega razvoja, zastarele oblike roko-

OBCINSKI PRAZNIK NA POLENŠAKU

Udeleženci zborovanja na Ostrožnem so se vrnili z nepozabnimi vtisi na Polenšak, kjer se vaščani pripravljajo na domači občinski praznik, ki naj bi odražal ponos in zavest ljudi tega kraja in okolice, da so v najtežjih časih NOB doprinesli častni delež in ga še doprinašajo za napredek mir in ugled naše svobodne domovine. O tem govori prizadevanje za elektrifikacijo, za dograditev gasilskega doma in vse, za kar je bilo treba doslej skupnih naporov in skupnih sredstev. Dan, ob katerem se da vse to odraziti, mora

biti prazničen dan in ta dan bo ostal tudi na Polenšaku — občinski praznik. Na ta dan bi se zbrali iz vseh strani tega kraja in okolice in se skupno spomnili na minula leta, na dosegene uspehe in premagane težave preteklosti in sedanjosti ter se skupno razveselili ob naštetih našega časa in bodočnosti, ki jo bo preživljal naš mladi rod.

Vse to naj bi bil 17. oktober — dan občinskega praznovanja na Polenšaku. Na predvečer bo pred gasilskim domom zagorel veličasten kres, ki bo osvetlil in ogrel vselej veselo mladino in odraslih. V zgodnji nedeljski uri bo budnica pri vsaki hiši oznanila slavnostni dan. Popoldanskemu zborovanju in kulturnemu sporedu bo sledila kolearska dirka na 10-km progi. Vrsta pogumnih tekmovalcev se bo pognala izpred vsake lipe na pot skozi Slome in Zamenice do križišča pred Dornavo v bližini transformatorja ter skozi Hlaponce krenila nazaj na Polenšak. Na cilju bo razdelitev lepih nagrad, katere si bodo zaslužili prvi trije zmagovalci. H kolearski tekmi vabimo vse sposobne domačine in tudi goste iz sosednjih krajev — z Dornave, Juršinc, Podgore in bližnje vasice Savci. Prijave vsak dan sprejema tov. Segula Mimica na njenem domu pri Lahovih. Občinski praznik se bo nadaljeval s popoldanskim srečovanjem in s prosto zabavo, ki se bo razmahnila ob poskočnih zvokih in prijetni družbi. Člani pripravljajo odobro so začeli s prvimi deli. Z razumevanjem in s pomočjo SZDL in vseh vaščanov bo 17. oktober pravi praznik občine Polenšak.

Občan.

Solska mladina nai se vključuje v društva za telesno vzgojo

Telesna vzgoja in šport je področje, kjer se šolska mladina najpogostejše in najraje udeležuje v svojem prostem času. Obvezna šolska telesna vzgoja do neke mere zadovoljuje prirodne težnje mladine po vsestranskem gibanju, športu in razvedrilu. Toda ta težnja se večkrat v izvenšolskem življenju izrodi v divje in neorganizirano branje žoge ali pa se predaja nekontrolirano drugim lahkimi zabavam pod negativnim vplivom filmov ali pod vplivom slabih vzgledov odraslih ljudi itd.

Dolžnost staršev, šolskih in domovskih uprav je, da takšno škodljivo izživljanje mladine preprečujejo, jo preusmerjajo in pošiljajo v čimvečjem številu v telesnovzgojna društva, kjer se bo mladina v organiziranem delu in zavestni disciplini, marljivosti in zdravi zabavi vsestransko razvijala in krepila. Potrebno je, da profesorji

sorji in vzgojitelji redno razpravljajo na svojih konferencah o vključevanju in udeleževanju šolske mladine v telesnovzgojnih društvih. Uspehi mladine na tem področju pomenijo uspehe tudi v šoli. Vse naj vodi tradicionalno načelo: »Zdrav duh v zdravem telesu«. Čim bolj se bo mladina primerno razgibala v telesnovzgojnih društvih, tem več uspehov bo imela tudi v šolah in starši bodo imeli tem manj skrbi s svojimi otroki.

Potrebno je, da voditelji roditeljskih sestankov dajo stalno na dnevni red tudi udeleževanje mladine v telovadnici in razpravljajo zlasti o tem, če otroci redno obiskujejo telovadne ure. Poudariti je treba, da lahko v telovadnem društvu fiziološko, pedagoško in vzgojno uspešno vplivajo vodniki le na tiste člane, ki so stalno aktivni člani.

Potrebno je tudi, da se pri ocenjevanju izvedenja, ki izraža poleg obnašanja vsestranske prizadevnosti otroka in njegov odnos do družbe, upošteva aktivnost otroka v telesnovzgojnem društvu.

Krepitev zdravja, povečanje telesne odpornosti in sposobnosti, oblikovanje lika bodočega graditelja in branilca naše socialistične skupnosti, ne more biti privatna zadeva posameznika ali posameznih društev, temveč celotne družbe.

Znano je, da je imela šolska reforma med drugim tudi ta smoter, da s skrajšenim programom teoretskih predmetov omogoči mladini, da bi imela čim več časa za udeleževanje v telesnovzgojnih in športnih društvih.

Če bodo starši, učitelji in profesorji stalno propagirali in skrbeli, da bo mladina redno obiskovala telesnovzgojne ure, lepi vzgojni uspehi ne bodo izostali. Vsi se bodo veselili lepih telovadnih akademij, v katerih bo mladina s ponosom prikazala svoje telesne sposobnosti.

Rudi Tlec

Za smeh

— Tovarš profesor, kliče vas telefon.
— Kar počaka naj, ponudite mu stol in recite, naj malo potrpi.

— Strašno sem se prehladila. Kaj napravite vi, tovariš profesor, če ste močno prehlajeni?
— Kašljam, močno kašljam...

— Učitelj dečku: »Zakaj ga tepeš? Ali ne veš, če te kdo udari po levem licu, da je treba nastavit ž desnega?«
— Deček: »To vem. Udaril me je po nosu, tega pa imam samo enega!«

To ni laž

DOKAZ RESNICE

Čvrst dokaz resnice je pred kratkim potrdil izpoved nekega trgovskega potnika, ki je zahteval od zavarovalnice odškodnino zaradi tega, ker ga je ugriznil pes. Družba je namreč poslala nekega svojega uradnika, da bi izvršil pri dotičnički, katerega pes je ugriznil potnika, tozadevne poizvedbe. Toda uradnika je hud pes temeljito ogrizel še preden je stopil v hišo.

ZAKON Z GARANCIJSKO LISTINO

Neki Münchenski inštitut za poroke je začel v zadnjem času izdajati deset let veljavne garancijske listine za vse poroke, ki jih posreduje. V primeru, da se zakon pred tem časom razbije, vrne inštitut znesek, ki ga je stranka plačala za posredovanje.

Majhen mož na velikem potovanju

»Ne hodi predaleč in pridži za kosilo nazaj!« je rekla stara mati enajstletnemu Evgenju Hartu v New Yorku ter mu dala 10 centov za kino. Evgen je obljubil in odšel... ter pristal po petih dneh vožnje na ladji »United States« v Southamptonu v Angliji. Med potjo v kino je prišlo dečku na misel, da je pristanišče z ladjo »United States« zanimivejše kakor kino. Žrtvoval je deset centov za vožnjo do pristanišča. Našel je ladjo ter se neopazno zmužnil v njeno notranjost. Po petih urah zanimivega opazovanja je ugotovil, da se nahaja na odprtem morju. Na nadaljnjih petih dneh se je vrnil k svojemu »tati« mater; točno dan pred zatkom šolskega pouka.

Žabji dialekti

Znanstvenik dr. Blair trdi, da je s pomočjo mnogih posnetkov žabjega regljana na zvočni trak ugotovil, da se poslužujejo žabe v svojem medsebojnem »govoru« posebnega »jezika«. V mnogih primerih — tako trdi znanstvenik — je laže identificirati žabe po glasovih kakor po zunanjem videzu. Zato je tudi žabji klic posebnega pomena pri preprečevanju parjenja samca in samice ki sta v ožjem sorodstvu. Pri mnogih »intervjujih«, ki jih je znanstvenik opravil med žabami, je nesporno ugotovil njihov določen dialekt.

Nasveti za vsakogar

Miši in podgane delajo škodo, vrhu tega pa raznašajo bolezni. Zato jih uničujemo na vsakem koraku. V prostorih, kjer ni živil in kjer ne prihajajo otroci in živali, lahko zastrupljamo miši s kepčami

kruha, v katere smo vgneti fosfor, strihnin ali podoben strup. Nestrupena in dobro delujoča vaba je sadra (gips), ki jo nekoliko pomешamo z moko, poleg pa pristavimo škodljivo vodo. Škodljivci se bo napili

vode, sadra pa se mu bo v črevesju strdila. Sij ko prej pa so mačke najbudejša straža zoper miši in podgane.

Plavilo je strupeno, zato perice, pozor! Nikar ne plavite perila, če imate rano na prstih ali roki! Mnogo peric je že umrlo zaradi tega.

Sproščeno ležanje osveži človeka prav tako kakor spanje. Četudi spimo ponoči le nekaj ur, pa nam uspe ostati čas sproščeno preležati, vstanemo zjutraj čili in spočiti. Tisti, ki ne morejo spati, se skoraj nikdar ne sprostijo. Zaspali pa navadno ne morejo zaradi tega, ker se boje, da ne bodo mogli zaspati. Prav tako je pri delu. Nepravilni napori in hlastanje vodijo do krčev in izčrpanosti in zmanjšujejo delovno storilnost. Kdor pa dela sproščeno in enakomerno, porabi manj energije, naredi pa veliko več.

Plesniv sod dobro izperite z vodo, v kateri si raztopijo nekoliko sode. Potem napolnijo sod z vodo, ki si ji primešal so-ne kisline (na 10 litrov 1 del). Po nekaj urah to vodo odlij, sod izplahnite in posušite.

Duh po plesnobi odpraviš, če ga nekoliko ovlažiš, nato pa zažveplaš. Nato je treba sod še dobro izplahniti.

Lesene žlice in drugo suho robno, ki je potemnela, zopet obelimo, če jo umijemo z vodikovim superoksidom ali namazemo s kašo iz klorovega apna, pustimo čez noč, nato pa očistimo.

ŠPORT

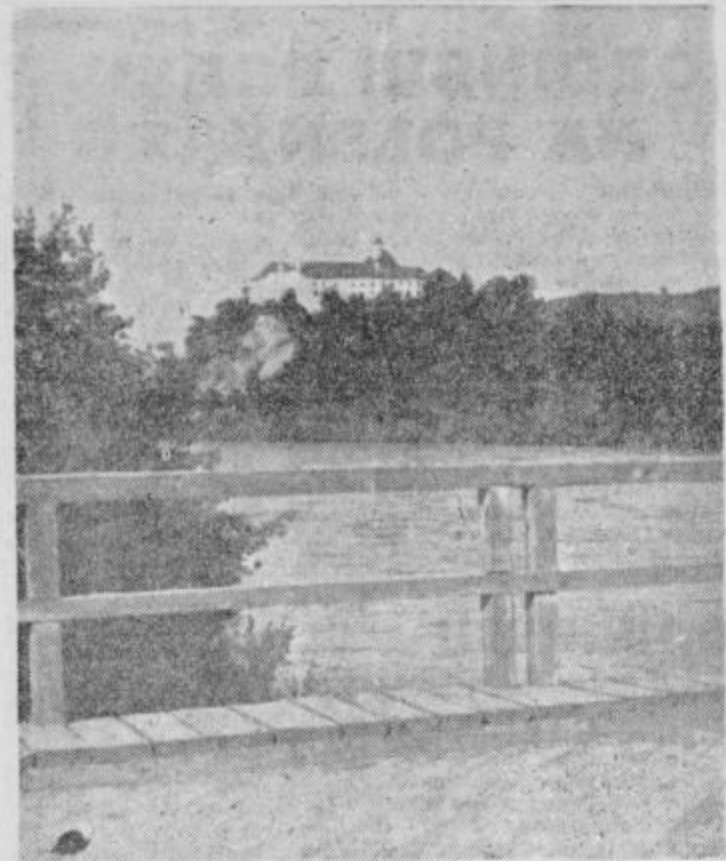
Zenska rokometna liga
Svoboda—Drava 6:2 (4:1)

Igralke ljubljanske Svobode so se predstavile ptujskemu občinstvu prvič kot zelo dobro in vigrano moštvo. Njihova zmaga je popolnoma zaslužena, saj so bile skoraj vso igro boljše na splošno. Drava pa v splošnem ni pokazala prav ničesar, čeprav so se nekatere posameznice vseskozi trudile, vendar to še ne zadostuje za zmago. Žal je danes odpovedala tudi Toplakova v голу, ki je sicer zelo dobra vratarica. Gledalcev je bilo okrog 100.

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA
Aluminij—Drava 1:0 (0:0)

Domača derby-tekma se je končala z zmago Aluminija, ki je znal v drugem polčasu izkoristiti napako Dravine obrambe in s tem tudi zmagati. Drava je bila v splošnem boljša, vendar ni napad doslej na treh prvenstvenih tekmah dosegel niti enega gola. S tako igro ne bo mogoče nikoli zmagati. Če bo šlo tako naprej, bomo morali zapustiti slovensko nogometno ligo, ne da bi dosegli en sam gol. Sedaj je še zadnji čas kajti že čez nekaj tednov bo prepozno. Aluminij pa se vztrajno poteka proti vrhu, kar vsekakor za luži, saj se moštvo zelo trudi za uspeh in s tem za uspeh ptujskega nogometa sploh. —k.

Student medicine: »Tovariš profesor, za danes ste nam vendar objavili predavanje o možganih!«
Profesor: »Nemogoče. Ta teden imam nekaj drugega v glavi...«

Vse naše cenjene goste vjudno obveščamo, da zapremo s

LETOVIŠČE GRAD BORL

Preko zime bo kakor prejšnja leta nemoteno obratovala naša gostilna pri mostu.

Zahvaljujemo se za številni obisk vsem cenj. gostom, kateri

1. oktobrom zaradi končane sezone

so nas v letošnji sezoni obiskali in se priporočamo za prihodnje leto.

Kolektiv letovišča grad Borl
Uprava

Ljube kmečke mamice in ateki!

Ne zamerite mi, če vam bom danes povedala nekaj napak, ki jih delate ljubi starši pri vzgoji svojih otrok. Ko smo še čisto majhni, ni prav, da nas prepustite samotni v zaprtih hišah, sami pa ob obilnem delu pozabljate na nas, ko nas nadlegujejo muhe in ko moramo v mokrotni prebiti v svojih ležiščih čeli dan. Posebno mlademu dojenčku-otroku je potrebna redna hrana in v nobenem primeru ni prav, da nam dajete to, kar jedo odrasli.

Skrbeti bi morali tudi za naše spanje. Kolikokrat se zgodi, da moramo, ko nas spanec premeta, zaspati kar na njivi, na goli zemlji, kjer se naše mlado telo nalezajo za poznejše dni trajne bolezni.

Ko malo odrasemo, nas dnevno preveč zaposljuje s pašo in drugim delom, ker mislite, da smo že za lažja dela sposobni.

Premalo se brigate za naše rane, kraste, ki jih dobimo, ko se zapuščeni sami potikamo okrog hiše. Dobro bi bilo, da bi nas večkrat na dan vsaj po obrazu umili, da bi ne izgledali kot zamorci.

Tudi naše glave, lasje, rabijo dnevne nege. Kolikokrat naše glave po celi teden ne občutijo na sebi glavnik in potem ni čudno, da se nam zaredijo na naših glavah nekoristne domače živalice — uši.

Mnogi starši tudi ne vedo, da je snaga pol zdravlja in da je potrebno, da se naša ležišča prerahljajo, redno posteljuje in posteljina posebno v letnih mesecih izpostavi soncu, da se tam prežrači in izbehi vseh bolh, ki nam pri počitku plijejo kri in v vašo sramoto pušajo na naši koži vidna znamenja, da smo vtisli opikani rdeči od bolh.

Ko imate čez dan pri delu tuje ljudi, bi bilo dobro, da nas pred skupno večerjo nakrmite in nas spravite spat, da bi ob skupni večerji, posebno pa po večerji ne poslušali pogovora odraslih, ki povečini ni primeren za mlada ušesa. Vedite, da se odrasla-joča mladina največ pohuja in pokvari doma ob večernem delu, ko poslušajo neslane pogovore odraslih.

Veliko napako delate tudi pri tem, ko odrasli pijejo alkoholne pijače, da s posebno skrbjo tudi nas zalivate z jabolčnikom in vinom. Vedite, da je alkohol najhujši strup za mladino. Otrok, ki ga boste že iz rane mladosti navadili na alkoholne pijače, bo ostal slaboten, podvržen boleznim in kar je najbolj žalostno, tak otrok za učenje nikdar ne bo kaj pridal.

Za svoje malčke, ko vstopajo prvič v šolo, se tudi premalo brigate. Ne priskrbite jim pravočasno potrebne obleke, učil in niti jim ne posodite poti prvič do šole. V strahu pred šolo, ki ste ga vsa leta vcepili v mlada srca, ko vas niso doma ubogala, se morajo šolski sami novinci podati po daljni poti s soslednjimi starejšimi otroki v šolo.

Le s težavo se otresajo domačega strahu pred šolo polagoma šele v šoli. Končno po daljšem času od doma prestrašeni malčki uvidijo, da jim je šola marsikateremu drugi boljše dom, v katerem se bo lahko umsko

razvijal v koristnega državljanca.

Vse premalo se nekateri starši brigajo za šolske potrebščine in obleko novega šolarja. Tudi za reden obisk šole imajo premalo brige. Ni prav, da mnogi starši gledajo le svoje osebne koristi in ne skrbijo, da bi njihova deca hodila redno v šolo. Potem ni čudno, da morajo otroci zaničnih staršev razred večkrat ponavljati v svojo škodo, v škodo staršev in v škodo cele naše družbe.

Starše tudi prosimo, da opustijo staro miselnost, da se mora otrok naučiti vse, kar mora znati, le v šoli. Dajte nam tudi doma potrebne čase, da se bomo lahko tudi doma učili in izdelovali svoje domače naloge. Vedite, da priden in dober učenec je le ponos svojih staršev in da brez učenja ni znanja in brez znanja tudi ne napredka.

Posebno žalostna pa je ona deca, ki izstopa iz šole in ki ima veliko veselje za nadaljnji uk. Starši, kjer je več otrok pri hiši, uvidite, prosim, že enkrat, da vsi v tem naprednem času ne moremo ostati več doma. Ne bodite tako trdih src in nas pustite v svet, kjer bi se radi dokopali do kvalificiranih poklicev. Prosim vas, da nas, pa čeprav na račun dot, pustite v svet za poklici, do katerih čutimo sposobnosti in veselje. Če se nam bo z vašo pomočjo izpolnila naša življenjska želja, vas bomo, ljubi naši starši, vedno cenili, spoštovali, ljubili in ob vaši starosti vam bomo v veselje, oporo in pomoč.

Ljubi starši! Končno vas prosimo, da tudi vi pridno segate po onih knjigah, ki so v prvi vrsti za vas tiskane. Precej vas bodo poučila o negi in vzgoji nas otrok.

Dragi starši! Tudi za vas pa naj velja izrek:

»Učimo se, dokler živimo!«

Kolar Angelica, 8. razr.,
Rodni vrh.

Trpite zaradi bolezni jeter ali žolča?

Pri zlatenici je treba nuditi bolniku takšno hrano, da bodo jetera čim manj obremenjena. Najlažje še predelujejo sladkor, med, kompote in močnate jedi; zato te jedi, kakor tudi lahko prebavljivo sočivje predstavljajo pri takšnem bolniku osnovno prehrano. Mleka več kot pol litra bolniku ni treba dajati, ker bi lahko sicer maščoba povzročala poslabšanje bolezni. Za pripravljanje hrane je potrebno uporabljati izključno olje ali maslo, pa še teh vrst maščob je treba uživati čim manj.

Bolnik z navadno zlatenico naj uživa čim večje količine tekočin, s čimer pospešuje izplavljanje žolčne kisline iz telesnega tkiva. Izkušnje zdravnikov ob tisočih primerih v preteklosti in v zadnji vojni dokazujejo, da se s tem močno skrajša čas zdravljenja. V ta namen najbolj služijo razredčeni sadni sokovi. Dnevno popita količina lahko doseže tudi do dva litra.

Tudi pri boleznih žolča in pri žolčnih kamnih sme bolnik uživati čim manj mastno hrano. Statistika žolčno bolnih v posameznih deželah kaže, da je tem več tovrstnih bolezni, kolikor se več maščob živalskega izvora uporablja v prehrani. Živalske maščobe vsebujejo v nasprotju s rastlinskimi večje količine kolestrina, iz katerega nastajajo žolčni kamni. Posebno je treba svariti pred svin-

sko in gosjo mastjo, katerih uživanje je vzrok težkih bolezenskih napadov pri bolnikih. Zato se uporablja za pripravljanje jedi izključno rastlinska mast, najboljše olje. Takemu bolniku lahko nudimo dnevno tudi do dve dkg surovega masla s kruhom. Najstrožje pa so prepovedane jedi, ki napenjaajo, sveže sadje in sveže pecivo ter kruh zaradi kvasa. Poleg diet, ki je sestavljena iz kompotov, svežih sadnih sokov in sadja, najbolj pomagajo pri tej bolezni dolgotrajni vlažni topli obkladki.

Za dobro voljo

Učitelj: »Tako otroci, zdaj ste sišli, da je lev ponosna zver, ki se odlikuje s silo, pogumom in bojevitostjo, kdo mi lahko imenuje zver, ki se je mora lev bat?«

Učenec: »Levinja, tovariš učitelj!«

Čuvaj zoološkega vrta je poslal ravnateljstvo brzojavko: »Stara opica je poginila. Ali naj kupimo novo, ali naj počakamo vas?«

Stric uprda malega nečaka: »Zakaj si tako namlatiš sosedovega Jožka?«

Nečak: »Ker je rekel, da sem tebi podoben.«

DOBRI JEDCI

V preteklosti so ljudje polagali mnogo več pozornosti na to, da so veliko in dobro jedli in pili. Vsi kronisti preteklih časov zato posebej posebno pozornost opisovanju pojedin in količin, ki so bile ob takšnih priložnostih ali pa tudi sicer od več ljudi ali od posameznikov »pospravljen«.

Med najboljšje jedce preteklosti spada brez dvoma rimski cesar Vitellius, ki je z lahkoto pojedel pol vola. Temu bi menda brez posebnih skrbj konkuriral starogrški atlet Milo, ki je z udarcem pesti ubil vola ter ga nato, pečenege seveda, na istem mestu obenem pojedel.

Toda tudi druge bi brez pomišljanja lahko postavili v isto vrsto, n. pr. nekega Aulusa Vestusa, iz Rima, ki je za južno pojedel pečenege purana, vedro rib, mnogo kruha in več pladnjev sladkarij.

Poseben apetit je imel rimski igralec Phago, ki je pojedel purana, divjega prašiča, sto hlebov kruha, in spil 80 kozarcev vina. Tega prav gotovo ne bi mogli primerjati s Herodotom iz Megare, ki je pojedel za obed samo devet kg kruha in iste količine ovčjega sira. Vse skupaj pa je splahnil z desetimi litri vina.

V srednjem veku je bil znan jedec brugundski grof Tasilo, ki je pojedel, ne da bi vstal s se-deža pol teleta, dve mastni šunki in tri pečene ribe v dožinji roke.

Nikolas Wood iz Kenta je pojedel ovco, ki jo je sam zabodel, kar surovo, poleg tega pa še 50 kg črešenj s koščicami. Njegove požrtje so spremljale stave za znatne vsote denarja.

Podoben požurh je bil Matthew Daking iz Dewonshirea, ki je pojedel dnevno 25 do 40 kg kruha. Deset kg kruha in 10 kg krompirja sta predstavljala osnovno njegove dnevne prehrane. Poleg tega pa je pojedel še cele gore mesa, masla, sira in pudinga.

Sifronij, tudi Italijan, je pojedel za tri trk štiri močne kopune, štiri debele kokoši, 40 trdokuhanih jajc in pol kg sira.

OTROŠKA

»Mihec, zakaj si rekel teti, da je neumna? Takoj pojdi k nji in jo prosim odpuščanja.«

Mihec gre in pravi: »Teta, prosim te, odpusti mi, da si neumna.«

VSI SO ENAKI

»Nič se ne bojte,« je rekel postaven vlomitelj mladi odvodi, »nisem prišel zaradi vas, pač pa zaradi denarja.«

»Oh, vsi moški ste enaki,« je vzdihnila ljubezni željna odvoda.

Ne pozabite takoj nakazati za ostale naročnine za

PTUJSKI TEDNIK

KOTEKS

dkupna postaja PTUJ

odkupi la svinjske kože

po din 180.— kg

S pravilnim ravnanjem s kožami ob kolinah boste lahko dosegli ceno najboljše kvalitete kož, obenem pa boste pomagali usnjarski industriji do najkvalitetnejših izdelkov!

Objave in oglasi

Esperantski tečaji

V četrtek, 7. oktobra, pričnemo z začetnim esperantskim tečajem po direktni metodi. Interesent naj se javi pri tov. Anici Jabločnik na Mestnem odboru SZDL (Mestna občina) ali pa v knjigarni.

Za oddaljene, ki se tečaja ne morejo udeleževati, priporočamo vpis v dopisni tečaj. Poskusno lekcijo pošlje na željo Zvezza Esperantistov Slovenije Ljubljana, Miklošičeva 7/1. Na razpolago so tudi učne knjige za samouke. Istočasno opozarjamo na tečaj, ki ga oddaja Radio Ljubljana vsako soboto ob 15.30 do 15.40.

E. S. Ptuj

Mladinski aktiv center Ptuj sklicuje za petek, dne 1. oktobra 1954, ob 19. uri sestanek vseh mladincev na ljudskem odboru mestne občine Ptuj (v pisarni Socialistične zveze Ptuj pri tov. Anici Jabločnik).

Vabljeno!

Mestni kino Ptuj

predvaja v oktobru 1954 sledeče filme:

- od 1.—4. »Fanfan la Tulipe«, francoski film;
- od 5.—7. »Maclovius«, mehiški film;
- od 8.—11. »Afriška kraljica«, ameriški barvni film;
- od 12.—14. »Stari grešnik«, nemški film;
- od 15.—18. »Lepotica noči«, francoski film;
- od 19.—21. »Grehe«, nemški film;
- od 22.—25. »Prva dama Amerike«, ameriški film;
- od 26.—28. »Nezahvalno srce«, italijanski film;
- od 29. okt. do 1. nov. »Gospodična Casanova«, nemški film.

JEZIKOVNI TEČAJI V PTUJU

Ljudska univerza v Ptuj bo spet priredila jezikovne tečaje angleškega, francoskega, nemškega, ruskega in esperantskega jezika za odrasle in za mladino. Prvi sestanek bo v petek, 1. oktobra t. l., ob 18. uri v pritličju na gimnaziji.

ZLATA URA! Prosim vsakogar, ki bi kaj vedel o zlati žepni uri »International Watch Co., Schaffhausen«, ki je bila ukradena na III. okrajni gospodarski razstavi v Ptuj, dne 17. sept. 1954, da to prijavi najbližji postaji Ljudske milice proti nagradi 10.000 din ali razstavnemu odboru ptujske razstave. Ura je bila lastniku dragocen spomin.

POSTELJO iz mehkega lesa prodam. Vprašajte v upravi.

IZKUŠENEGA HLEVARJA z dvema delovnima družinadma članoma sprejememo takoj v službo v Placar. Plača po tarifnem pravilniku. Informacije pri OZZ v Ptuj (v pisarni posestva).

GOSPODINJO za 8 ur dnevno sprejemem k 4-članski družini. Naslov v upravi Ptujkega tednika.

TRGOVSKEGA POMOČNIKA za prodajo tekočih goriv in maziv na črpalki v Ptuj sprejememo. Petrol Ptuj.

V jesenskih dneh se da s pasu primantiti se uokaj krme

